

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: I. M.**, zastoupen JUDr. Alenou Strnadovou, advokátkou, se sídlem Tovaryšský vrch 1358/3, Liberec, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 62 Az 48/2004 - 19 ze dne 25. 10. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 62 Az 48/2004 - 19 ze dne 25. 10. 2004, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1497/VL - 20 - 12 - 2004 ze dne 16. 4. 2004, kterým byla zamítnuta stěžovatelova žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Stěžovatel ve své kasační stížnosti namítá, že v řízení o žalobě před krajským soudem byla porušena jeho procesní práva, jelikož mu nebyla umožněna účast v tomto řízení. Stěžovatel převzal výzvu krajského soudu dle § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), v českém jazyce. Ve stanovené lhůtě stěžovatel na výzvu nereagoval, protože mu nebylo poskytnuto zákonné poučení v jeho mateřském jazyce. Stěžovatel českému jazyku nerozumí a neovládá česky psaný text. Soud tedy nedostál své povinnosti stanovené v § 36 s. ř. s. a nepostupoval v souladu s čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Řízení před krajským soudem bylo tedy dle stěžovatele stíženo takovou vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Stěžovatel proto navrhuje zrušení napadeného rozsudku krajského soudu z kasačního důvodu podávaného z § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň stěžovatel žádá o přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný své vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

Z obsahu správního a soudního spisu zjistil Nejvyšší správní soud pro posouzení této právní věci následující rozhodné skutečnosti: stěžovatel ve správním řízení jednal v ruském jazyce, také žaloba v něm byla zčásti podána (do česky psaného formálního základu stěžovatel rusky doplnil konkrétní okolnosti jeho případu), na základě česky psané výzvy krajského soudu (usnesení č. j. 62 Az 48/2004 - 6 ze dne 4. 5. 2004) k předložení překladu žaloby byl doručen český rukou psaný text stěžovatele téhož obsahu jako jeho původní žaloba. Následovala česky psaná výzva krajského soudu č. j. 62 Az 48/2004 - 10 ze dne 30. 6. 2004 k vyjádření souhlasu s rozhodnutím věci bez jednání společně s poučením ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Na tuto výzvu stěžovatel nereagoval a dne 25. 10. 2004 rozhodl krajský soud nyní napadeným rozsudkem o zamítnutí stěžovatelovy žaloby bez jednání. Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 18. 11. 2004, ten jej napadl kasační stížností dne 30. 11. 2004.

Stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel kasační stížností míří na kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a Nejvyšší správní soud shledává kasační stížnost přípustnou.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v rozsahu kasační stížnosti a v mezích řádně uplatněného kasačního důvodu podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Argumentuje-li stěžovatel ustanovením § 36 s. ř. s., pak podle jeho odst. 1 mají účastníci v řízení rovné postavení; soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Na základě aplikace § 64 s. ř. s. pak z § 18 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, vyplývá, že účastníci řízení mají právo jednat před soudem ve své mateřštině, přitom účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. Pokud jde o písemnou komunikaci krajského soudu se stěžovatelem mimo jednání, tedy v daném případě o jazyk, v němž byla vyhotovena výzva a poučení ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s., pak je třeba vyjít ze skutečnosti, že soudu a priori nesvědčí povinnost komunikovat s účastníkem řízení, byť by byl jeho mateřštinou jiný než český jazyk, jinak než česky, a to i při respektování stěžovatelem namítané zásady rovnosti účastníků řízení a týchž možností k uplatnění jejich práv před soudem, jak je podávána z § 36 odst. 1 s. ř. s. Pokud by bylo z průběhu řízení zřejmé, že stěžovatel neovládá češtinu a není schopen se v česky psaném textu zorientovat a seznat jeho význam, potom by pro případy komunikace mimo jednání, jak je shora uvedeno, bylo ve smyslu zajištění fair procesu zapotřebí zkoumat, nakolik lze po stěžovateli v jeho situaci spravedlivě požadovat, aby si kromě samotné reakce na výzvu soudu zjistil také její obsah. Taková objektivní skutečnost, z níž by neschopnost stěžovatelovy orientace v česky psané výzvě a pochopení jejího významu vyplývala, však dána nebyla. Přestože stěžovatel ve správním řízení jednal v ruském jazyce, žaloba již byla

podána kombinovaně česky a rusky. Stěžovatel tu tedy neprokázal neschopnost zorientovat se v předem připraveném českém textu, do něhož vepsal rusky psané údaje. Kromě toho stěžovatel zareagoval na česky psanou výzvu krajského soudu k předložení překladu svého původně učiněného podání, a sice tak, že původně rusky psaný text soudu předložil v češtině. Zohledňuje-li Nejvyšší správní soud navíc i tu skutečnost, že stěžovatel neschopnost své orientace v textu výzvy a poučení podle § 51 odst. 1 s. ř. s. a její neporozumění bezprostředně po jejím obdržení nenamítal a ponechal ji bez jakékoli reakce, z níž by potřeba jejího překladu pro zajištění fair procesu krajskému soudu vyplynula, nelze dospět k závěru jinému, než že námitka absence poučení ve stěžovatelově mateřském jazyce je nyní námitkou toliko účelovou a tudíž neopodstatněnou. Z procesních předpisů, podle nichž je vedeno řízení před soudy ve správním soudnictví, automaticky neplyne jakákoli povinnost státu zajišťovat tlumočnicka obecně ve všech případech; takový postup je podmíněn předchozí iniciativou na straně účastníka řízení, které by představovalo uplatnění práva na tlumočnicka. Teprve za této situace, kdy účastník není schopen rovnocenné účasti na řízení, je povinností soudu tlumočnicka zajistit. Tato skutečnost však v daném případě zřetelně najevo nevyšla. Nejvyšší správní soud, vycházející mimo jiné i z dosavadní konstantní rozhodovací praxe Ústavního soudu s poukazem na jeho usnesení ve věcech sp. zn. III. ÚS 326/2000, II. ÚS 716/01, IV. ÚS 394/01, IV. ÚS 189/05 apod., tedy tuto námitku nemůže shledat důvodnou.

Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Proto ji jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému náklady řízení, které by přesáhly běžné náklady jeho administrativní činnosti, nevznikly, a proto mu náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. nebyla přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. srpna 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu